

'Biedt perspectief aan restgroep in de zorg'

De geestelijke gezondheidszorg in Nederland staat voor een aantal uitdagingen. De klassieke behandel-methode leidt ertoe dat een bepaalde restgroep van mensen met een verstandelijke beperking buiten de boot valt. Deze groep heeft baat bij een andere benadering, zeggen Bart de Bruin (raad van bestuur) en Gijs van Gemert (lid raad van toezicht) van Phusis.

Welke vraagstukken spelen in de geestelijke gezondheidszorg?

De Bruin: "We hebben in Nederland te maken met een aantal wicked problems, complexe problemen zonder duidelijke oplossing. Kort samengevat houden het financieringssysteem, een ongelijkwaardige relatie tussen professional en cliënt, en onvoldoende preventief werken problematiek in stand, in plaats van deze te verminderen."

Van Gemert: "De samenleving behandelt mensen met een beperking in feite exclusief en vanuit een beheersende methode. In plaats van ze te helpen onderdeel te zijn van de maatschappij, worden mensen met problematiek erbuiten geplaatst zonder eigen regie."

Wat is hiervan het gevolg?

De Bruin: "Er is een groep mensen met een beperking voor wie het huidige systeem niet werkt. Door de exclusieve benadering krijgen ze het gevoel geen nut te hebben voor de samenleving, wat zich vaak

Bart de Bruin

manifesteert in meer gedragsproblemen, zoals bijvoorbeeld blowen of seksueel overschrijdend gedrag. Omdat dit volgens de financieringsregels onacceptabel is, voelen instellingen zich uiteindelijk genoodzaakt iemand weg te sturen, als ze niet zelf al weggelopen. Zo leven er in Nederland naar schatting 20.000 jongeren met een beperking op straat."

Van Gemert: "Dit repressieve systeem vol regels en protocollen, zowel voor de instellingen als voor de cliënten, resulteert per definitie in bepaalde problemen. Dat wil niet zeggen dat de zorg op de huidige manier in het algemeen niet werkt; heel veel mensen hebben er baat bij. Maar in het geval van een bepaalde groep mensen met een beperking maakt deze beheersende aanpak meer kapot dan hij goed doet."

Gijs van Gemert

Is er voor deze restgroep een werkbaar alternatief?

De Bruin: "Een mogelijk alternatief is een meer inclusieve samenleving waarin we toegeven dat ook mensen met een beperking hier gewoon onderdeel van zijn en in het dagelijks leven meedraaien. Je ziet dat die beweging na het nieuws over Jolanda Venema in 1988 wel op gang is gekomen. Het beeld van een verstandelijk beperkte vrouw die naakt was vastgebonden aan de muur van een zorginstelling die zich geen raad meer wist, heeft de samenleving wakker geschud."

Van Gemert: "Je moet je per persoon afvragen hoe je iemand op weg kunt helpen. Het gaat om mensen die vaak jarenlang in de reguliere zorg of een

moeilijke thuissituatie hebben laten zien dat de klassieke aanpak voor hen niet werkt en ze daarin vastlopen."

Hoe pakken jullie dit aan?

Gijs: "Phusis heeft zichzelf als opdracht gesteld deze groep opnieuw perspectief te bieden en ervoor te zorgen dat ze toch verder komen in het leven. We werken hiervoor volgens de In Dialoog-methodiek. Bij deze aanpak staat een constante dialoog en relatie met de cliënt centraal. Wat hierbij helpt, is dat veel van onze werknemers zelf ook op zoek zijn naar een tweede kans in de vorm van een andere carrière. Hierdoor staan ze op gelijkere voet met de cliënt."

Bart: "Het gaat om de balans tussen beheersen en vrij laten. Beiden zijn soms nodig, maar het uitgangspunt is de uitnodiging tot dialoog, daar kom je altijd weer terug."

Meer informatie

Stichting Phusis
0592 302 252
www.stichtingphusis.nl